

ek

cióll

éjszakát

ztatták le
ban

álloda-munkások

alások indultak meg a

az első és második lo-
nem teljes tisztikarát
tönöztek a guadjari
letartóztatásokat az
tek megtagadták az
adügyminiszter egyik
elet a két ezredet fe-
és Salamancába he-
szervátozásokor hadá-
sz jelenlegi kormány

avazott
ány a
váro

arab gazdaságot
miatt

alesztinába

küld ki Palesztinába,
a vizsgálat tárgyává
talam ténykedését, ki
legi zavargások okait
ok és zsidók közötti
ét.

aráhagyását
munkáspárti
az angol
zban

Rador.) Feltűnéstkel-
na Eden külügymi-
spárti képviselő: A
zest fejtegette ki, hogy
azt Anglia támogatá-
az Olaszország ellen
alkalmazását és a ha-
kül vezette be a ka-
pviselő azt követelte,
je a Népszövetséggel,
Ausztriát arra, hogy
közleg védjék meg-
tározottan visszautá-
pviselő felszólalását.

TEK AZ 1918-AS
ZATAINAK EMLÉK-
JÁT

si néptömeg jelenlé-
18-as forradalom ál-
láját. Az ünnepség
a liga tartott gyű-
Popescu, Lupas pro-
iszter, Ascaniu pro-
Étek. A gyűlés táv-
yhoz, Tatarescuhoz,
áv és csehszlovák

és Lapkódó B. B.
Baron L. Pop
em: 2-31.

RAZ

Taxa postala
piatite in num.
No. 224718/929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj, Str.
Baron L. Pop

10. Telefon: 8-61. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320
évre 600, egészévre 1200
földre: Havonta 2,
félévre 12, egészévre
detések díjszabása
KELET az e
dóság egytel
Cikkjeink utár
rás megjelölésével engedjük meg.

Bérmentetlén
leveleket nem
fogadunk el.
— Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton
Ernö. Felelős szerkesztő: Jámbor
Ferenc. Bucuresti szerkesztő: Hát-
szegi Ernő, Strada Cobalcescu 52.

Ara 5 lej

Szerda, 1936. május 20.

5696. ÉV. IJAR 28 XIX. ÉVF. 119 SZAM

A harmincöt éves Nobel-díj

Harmincöt éve, hogy Stockholmban ki-
osztották a Nobel-alapítvány első díjait. Az
alapítvány kuratóriuma ebből az alkalomból
jelentést tett közzé és ebből sok érdekes do-
log világlik ki. Mindenekelőtt, hogy a száz-
nyolcvanhárom Nobel-díjas közül husz zsidó,
vagyis tízszerese annál több. Ha nem is a
világ másfélmilliárdnyi összlakosságát ará-
nyosítják a zsidó néppel szemben, hanem
csak a kultúr népek összességét és a mi né-
pünk tízenhétmillióját vetjük egybe, a szám
még mindig erősen szól legalább is a zsidó-
ság kultúregyenlősége, ha nem kultúrfeletnye
mellett. Kiderül továbbá, hogy a szellem
világában a faji elhatároltság történeti hum-
bugnál nem is egyéb, hogy a kultúra olyan
közökben, amiből egy fajt vagy népcsoport
megfosztani legtermészetesebb jogaitól, a
tudástól.

Ime a husz zsidó:
Adolf von Baeyer müncheni tanár, kémikus,
1905; Abraham Michelson, a csillagórá-
egyetem tanára, fizikus, 1907; Paul Ehrlich,
Frankfurt, fiziológus, 1908; Gabriel Lipp-
mann, a párizsi egyetem tanára, fizikus,
1908; Ila Mecsnikoff, a párizsi Pasteur-
intézet igazgatója, 1908; Paul Heyse író,
1910; Otto Wallach, a göttingai egyetem
tanára, kémikus, 1910; Carel Asser és Alfred
H. Fried írók, 1911; Bárány Róbert bécsi or-
vos 1914; Richard Willstätter müncheni egye-
temi tanár, kémikus, 1915; Fritz Haber kémikus,
1919; Albert Einstein fizikus, 1921; Niels
Bohr kopenhágai fizikus, 1922; Otto
Meyerhof, a keleti egyetem tanára, fiziológus,
1922; James Franck göttingai fizikus, 1923;
Gustav Hertz, a hallei fizikai intézet igaz-
gatója, 1925; Henri Bergson, a francia Aka-
démia tagja, 1927; Karl Landsteiner newyorki
fiziológus és orvos, 1930; Otto F. Warburg
németországi orvos és fiziológus, 1931.

Ezek a nevek büszkeséget nemcsak a zsidó
népek, hanem a haladásnak és az egész
emberiségnek is és elvitázzhatatlanul több
hasznát jelentenek minden olyan politikánál,
amely éket akar verni a népek közé és első-
és másodosztályú fajokra és népekre akarja
osztani a világot.

Mi történik Palesztinában?

A távirati irodák újból riasztó híreket kü-
zölnek a palesztinai helyzetről és ezek a hí-
rek alkalmasak arra, hogy tájékozatlan em-
bereket megtevésszenek.

Mi is a helyzet ma Palesztinában?
Nemcsak az egyszerű logika, de a Palesz-
tinából érkező autentikus és bizalmas jelen-
lések is világosan mutatják, hogy az utóbbi
napok újult kilengései az arab sztrájkmozgá-
lom végső vonaglásai.

Hogy a sztrájkmozgalmat eddig bírta, ez
sem az arabok belső erejének tudható be.
Ilyen sztrájkhoz rengeteg pénz kell. Ahhoz,
hogy az arab fellépjen és az arab munkás he-
teken át élni tudjon munka nélkül — ehhez
olyan tartaléka van szükség, amelyhez meg-
közelítőleg sem rendelkeziknek elegendő ösz-
szeggel a palesztinai arab pártok.

A sztrájk különben sem olyan harci esz-
köz, amelyet az arabok találtak ki. Ezzel az
európai fegyverrel a primitív keleti tömegek
nem képesek zöldágra vergődni.

Erre a sztrájkra, mely hetek óta tart, a
külföldi agitátorok szedték rá az arabokat
és a külföldi pénz az, amely életben tartja
a sztrájkolókat.

De nincs az a külföldi olasz, vagy német
pénz, mely végtelenségig bírná, vagy az a
külföldi politikai érdek, mely olyan áldozato-
kig menne, amilyen anyagi áldozatokat kö-
vetel egy ilyen sztrájk további kitartása.

Ez a forrás rövidesen bedugul. És ezzel
össze is omlik az egész sztrájk, mint egy
kártvány. És akkor?... A félrevezetett,
munkájukban feltartóztatott, heteken át meg-
károsított arab tömegek haragja saját veze-
tők ellen fog fordulni. Azok ellen, akik két
héten át téltenségre itélték az arab dolgozó-
kat — miálatti a zsidók dolgukat végezték —
és azokat a politikai eredményeket sem ér-
ték el, amelyeknek ígéretével perdítették
tanára a szegény tömegeket.

Mik voltak ezek az ígérek? A zsidó be-
vándorlás és földvásárlás beszüntetése; arab
nemzeti kormány alakítása.

Ki hiszi egy pillanatra is, hogy valamelyes,

Mussolini békére íntette a tanácsért hozzáforduló Starhemberg herceget

Ujra hírek terjedtek el Maria de Savoia hercegnő és Habsburg Ottó házasságkötéséről

Párizs, május 19. (Rador.) A Le Matin
római tudósítás alapján azt a feltűnést-
keltő hírt közli, hogy Starhemberg herceg
az ausztriai belügyi helyzetet illetően Mus-
soliniól kért tanácsot. A Duce állítólag
annak a szükségességét hangoztatta, hogy
a dolgok fejlődését az időre kell bízni.
Mussolini rámutatott arra a veszélyre,
amelyet a belső harcok mind a Heimwehre,
mind az osztrák függetlenségre jelen-
tenének. Ezek a harcok hamarosan eltá-
volodnának a kitzölt céltól.

A Le Matin tudósítója szerint Mussoli-
ni mérsékelt szavai Starhembergnél meg-
hallgatásra is találtak és a herceg egy-
előre nem fog beavatkozni Ausztria bel-
ügyeibe. Ugyancsak a lap tudósítója köz-
li azt az érdekes hírt, hogy Mária de Sa-
voia hercegnő házasságot köt Habsburg
Ottó herceggel, de erről csak akkor lehet
szó, ha Ottó hercegből uralkodó lesz és
nem marad meg egyszerű trónkövetelőnek.

Róma, május 19. Hivatalos körök a Sa-
voia hercegnő és Habsburg Ottó házassá-
gával kapcsolatban közölt hírt a leghatá-
rozottabban megcáfolták. A hír egyébként
az utóbbi időben többször felmerült és
mindannyiszor megcáfolták. Nincs semmi
ok arra, hogy ennek az állírnak több hi-
tel lehessen adni ma, mint a múltban.

Herriot állhatatosan visszautasítja a külügyminiszteri tárcát

Hajlandó ezzel szemben elfogadni a képviselőház elnöki székét. Titulescu is igyekezik rávenni Herriot-t a külügyi tárca elfogadására

Párizs, május 19. (Rador.) A francia
kormány megalakítása a radikális szo-
cialista és szociáldemokrata pártok közö-
ti tárgyalások jegyében folyik. Leon
Blumnak a kormány szervezés munkájában
személyi nehézségekkel kell megküzdnie.
Nem sikerült még megtalálni az alkalmas
egyéniséget a külügyi tárca élére. Isme-
retes, hogy Leon Blum Herriotnak, a ra-
dikális szocialista párt vezérének ajánlotta
fel a külügyi tárcát. A tárgyalásokról ki-
szivárgott hírek szerint Herriot vonakodik
az ajánlatot elfogadni. A Le Matin tudni
véli, hogy Herriot nem fogja elfogadni a
külügyi tárcát, de hajlandó lesz elfogadni
a képviselőház elnöki tisztét. Hasonlóké-
pen vélekedik az Éree Nouvelle, mely Her-
riot személyi politikájának szócsöve. A
lap, mely teljesen megbízhatónak tekint-
hető, a következőket írja: „Értesülésünk
szerint Herriot, aki jelenleg a lyoni pol-
gármesteri hivatal ügyeivel foglalkozik,
nem fogja elfogadni a külügyi tárcát az új
kormányban. Az Éree Nouvelle közlemé-
nyéből francia politikai körök azt szürik
le, hogy Herriot álláspontja végleges és
azt már nem fogják befolyásolni a kedd
estére, vagy szerdára jelzett személyes
megbeszélések Leon Blum és Herriot kö-
zött. A lyoni polgármestert egyébként a
francia szövetségi hálózatba tartozó kül-
ügyminiszterek is igyekeznek rábeszélni a
külügyi tárca elfogadására. Így Titulescu
is tervebe vette, hogy lyoni látogatása során
nyomok okokkal igyekezzék rábeszélni Her-
riot-t elhatározásának megváltoztatására.
A Le Populaire, a szociáldemokrata
párt hivatalos lapja közli Paul Faurenak,
a szocialista párt vezértitkárnak nyilat-
kozását, aki rámutat arra, hogy nem a
szocializmus jön hatalomra. A szocialista
pártot nem azért hívták hatalomra, hogy
saját programját valósítsa meg, hanem
csak azért, hogy a baloldali pártok közös
programját alkalmazza. A néppárt kor-
mányának megalakítása azonban nem gá-
tolja meg a szocialista pártot, hogy to-
vábbra is küzdjön elveiért.

akár látszólagos, kárpótlást is nyújthatnak
majd ebből az ígéretről az arab vezetők és
külföldi agitátorok a két héti sakkban tar-
tott, szegény tömegeknek?
Az első súlyos csapás máris elérte a kül-
földi tőkével szutenirozott mozgalmat. A leg-
lényegesebb követelésre a legcsattanósbab fe-
leletet adta a kormány akkor, amikor új be-
vándorlási kvótát szavazott meg a zsidók-
nak.
A guerilla-harcok addig tartanak, amíg a
sztrájk tart, amíg munka nélkül állnak a
tömegek. Ezek a harcok a téltenségre itélt
emberek műve, melynek vége szakad abban
a pillanatban, amikor újra út a munka
órája.
Es ekkor fogják látni az arab tömegek,
hogyan vezették félre őket. A zsidó gazda-
ság ugyanis megerősödvé került ki a sztrájk-
ból. A sztrájk alatt az a kis munkanélküliség
is felszívódott, amelyet a néhány hónappal
ezelőtt kitért pillanatnyi pénzügyi pánik idé-
zett elő. Az arabok azonban munkahelyeket
vesztettek el és nagy gazdasági károkat
szenvettek — céltalanul.
Igy volt ez 1929-ben is. A zsidó jisiv meg-
feszített önfegyelemmel várja a külföldi

Ötvenéves a vasúti egységidő

Félszázada annak, hogy nemzetközi
egyezmény útján bevezették a „világna-
pot“. E megegyezés előjátéka volt, ami-
kor az 1881-i washingtoni nemzetközi idő-
konferencia a művelt világ időszámításá-
nak alappául a London melletti green-
wichi csillagdn átmenő délkör helyi ide-
jét fogadta el. Földünköt 360 délkör ugyan
annyi gerezdre osztja, minden gerezd ke-
leti határán a nap négy perccel előbb kél,
delel és nyugszik, mint nyugati határán,
15 délkörrel keletebbre fekvő helység pe-
dig éppen egy órával előbb fogadja és bu-
csuztatja a központi égitestet. Ma 15—15
ilyen gerezdet egy zónává foglaltak össze,
melynek területén belüli sokféle helyi időt
az illető zónára érvényes egységidő pó-
tolja. Az egymással szomszédos zónák idő-
különbsége tehát mindig egy óra. A ke-
leteurópai zónaidő például két órányira jár
a greenwichi idő előtt és ez az idő Romá-
nia és a keleti államok számára minden
tekintetben mértékadó.

Hogy a fentemlített washingtoni kon-
ferenciának mekkora jelentősége volt, az
abból világlik ki, hogy a konferencia ha-
tározatai néhány százmillió ember életszo-
kásait és napjaink folyását befolyásolták.
Ma természetesen találjuk, hogy az ösz-
szes menetrendek és a mindennapi élet
számtalan hivatalos és nemhivatalos idő-
jelöléseit az egységidő szabja meg, pedig
nincsen még száz éve annak, hogy egy-egy
város vagy falu óraideje az összes többi
olyan helység óraidejétől eltért, mely nem
ugyanazon a délkörön fekvő; a helység
óráit és a lakosok zseboráit a nap állása
után igazították, lehetőleg többé-kevésbé
pontos napórák segítségével, amelyeket
még ma is sok helyütt láthatni. Minden
helységben másmentyit ütött az óra.

Ezen csak a vasutak elterjedése kez-
detű változtatni. A vasúti üzem és az utas-
forgalom csakhamar egységes vasúti idő
után kívánczozott. Ez az utóbbi azonban
egyelőre nem volt érvényes a vasut men-
tén fekvő helységek polgári életében is.
A „mesterséges“ vasúti időt elkerülhetle-
n kisebbik baj gyanánt vették, különben
pedig ragaszkodtak a megszokott helyi
időhöz, úgyhogy a vasúti állomás órája
nem ugyanazt az időt mutatta, mint már
a szomszédos ucca órája. Angliában és
Németországban a vasutak eleinte úgy se-
gítettek magukon, hogy a vasúti órákat
két perccel előbb állították el. Ez azonban
inkább csak növelte a zavarokat és fél-
reértéseket. Csodálatos és lélektanilag
érdekes, hogy e kétmutató bonyolult
rendszer egyik letemperamentumosabb
védelmezője és szószólója a tudomány
egyik exaktságra és egyszerűsége hiva-
tott embere volt, még hozzá csillagász: a
berlini csillagda akkori igazgatója, Fürs-
ter tanár. A vasut, a táviró és a nemzetek
érintkezését szolgáló minden ügy részére
természetesen szükségesnek tartotta az
egységidőt, de emellett a Föld minden vi-
dékének helyi idejét is feltűntlen tisztelet-
ben tartandónak mondotta, — talán ép-
pen a csillagász beszélt ezzel belőle, hi-
szén a helyi időt a központi égitest szab-
ja meg — az egységidőnek a polgári élet-
re való kiterjesztését a lakosság elemi
jogai megsértésnek nevezte. A utas —
mondotta Förster — a különböző helyi
időket nyugodtan tekintetbe veheti, hiszen
az utazással töltött idő életidejének csak
kicsiny hányadát teszi ki, a nagy tömeg
amellyel nem is utazik! Manapság ezt bi-
zony már nem mondhatná... Annnyira
ment, hogy: „a lakosságnak joga van ah-
hoz, hogy az élet folyásának ősi megala-
poztottságu beosztása egy bürokratikus
ujtitással szemben is fennmaradjon.“

A Vatikán hivatalos lapja a palesztinai arab zavargások ellen

„Az arab támadás merénylet a cionizmus Magna chartája ellen” — írja az Osservatore Romano. A Daily Herald szerint olasz ügynökök és olasz pénz áll a palesztinai arab zendülés mögött. Ussiskin nyilatkozata

London, május 19. Az angol közvéleményben még mindig sokat vitatják a kérdést: milyen külső erők szították a palesztinai zavargásokat? A Daily Herald legutóbbi számának első oldalán cikket közöl a következő címmel: „Olaszország szítja az arab zavargásokat. Titkos ágensok munkája Palesztinában.” A lap szerint azok az ügynökök, akik a háttérben mozgatják a palesztinai eseményeket, főleg olasz eredetűek. A Daily Herald hangsúlyozza, hogy ebben az irányban előrehaladott stádiumban van már a vizsgálat. Ennek az akciónak a célja — írja a lap — az volt, hogy az abesszin konfliktus kapcsán nehézségeket teremtsen az angol kormánynak azáltal, hogy felkorbácsolják az arabok ellenszenvét a palesztinai mandátum és a zsidó nemzeti otthon ellen. A palesztinai haderők megerősítésének legfőbb oka nem a belső palesztinai helyzetre, hanem a külföldi ügynökök ténykedésére vezethető vissza, akik erőszakos tettekre lájtják az arabokat. Különösen az abesszinai olasz hadjárat óta élénkült meg az olasz propaganda a Keleten. Az utóbbi hónapokban rengeteg olasz pénz folyt az olasz-barát és angol-ellenes akciók támogatására. Az arab lázadás váratlanul jött, éppen abban a pillanatban, amikor arról volt szó, hogy az arab vezetők küldöttségét menesztették Londonba, hogy a kormánnyal megvitassák a palesztinai törvényhozó tanács kérdését. A zavargásokat nyilván abból a célból tervezték ki, hogy megakadályozzák ennek a kérdésnek a rendezését. Az olasz agitáció — írja a Daily Herald — profitálni tudott abból az intenzív zsidó-ellenes propagandából is, amelyet a német náciok fejtek ki Palesztinában, akik ugyancsak nagy összegeket fordítottak arra, hogy nyugtalanságra szítsák az arabokat.

Mit mond a Vatikán?

Róma, május 19. A vatikáni körök nagy figyelemmel kísérik a palesztinai eseményeket. A jelek szerint sajnálattal fogadják a Vatikánban a tényt, hogy a Szentföld újból zavargások és vérontások színhelye. A katolikus sajtó igen részletesen és tárgyilagos hangon foglalkozik az eseményekkel. A Vatikán hivatalos lapja, az Osservatore Romano, az arabok azon követelését, hogy a kormány szüntesse be a zsidó bevándorlást, „a cionizmus magna chartája, a Balfour-deklaráció” elleni támadásnak tekintik és olyan kísérletnek, mely „el akarja fojtani a zsidó nép új-jáledését Cion hegyén.” A lap így fejezi be cikkét: „Vagy az arabok rakják le a fegyvert és megadják magukat sorsuknak, vagy újra fellángol a harc a maga véres borzalmaival. Mi reméljük, hogy korlátozott mértékben sem fognak megisméltetni az 1929-es vérengzéseket.”

Palesztina-vita az alsóházban

London, május 19. Az angol alsóház legutóbbi ülésén újból több interpelláció hangzott el a palesztinai helyzettel kapcsolatban. Hardey képviselő interpellációjára, aki a palesztinai rendfenntartás kapcsán intéz kérdést a gyarmatügyi miniszterhez, J. H. Thomas miniszter a következőket válaszolja: — Amint már egyszer kijelentettem, nincs kizárva, hogy újabb zavargások lesznek még Palesztinában. A garnizonokat megerősítették és meg vagyok győződve róla, hogy a fő-kormány minden intézkedést megtett az élet és vagyonbiztonság védelmére.

Shinwell képviselő: Igaz-e, hogy német és olasz ügynökök provokálták a harcot?
Thomas miniszter: Nagyon nehéz volna megállapítani, ki a bűnös az összetűzés és zavargások előidézésében. Nem volna okos dolog erről nyilatkozni mindaddig, amíg nem áll rendelkezésünkre csatlakozó bizonyíték a zavargások forrására vonatkozólag. De bárhol is származzanak a bűntudatos erők, a kormány minden erejével meg fogja védeni a rendet és alkalmazni fogja a törvényt, bárki is legyen a bűnös az események előidézésében.

Ussiskin nyilatkozata

Budapest, május 19. A Pesti Napló egyik legutóbbi számában nyilatkozatot közöl M. M. Ussiskintől a Zsidó Nemzeti Alap elnökétől, aki a KKL jeruzsálemi irodájában fogadta a lap munkatársát.

— Ma — mondotta Ussiskin — négyszáz ezer zsidó él a Szentföldön és mi azt akarjuk, hogy még négyszáz ezer és újabb négyszáz ezer munkás jöjjön ide, azt akarjuk, hogy zsidó parasztok verjenek gyökeret országunkban. A háború óta negyedszer állunk

szemben véres zavargásokkal. De ne felejtjük el, a legnagyobb fájdalmak is különbözőek. A nagybetegnek halálos ágyán irtózatossá kinálhatunk, de a vajudó anyát, aki új életet ad gyermekének, ugyancsak fájdalmak kínozzák. Az egyik fájdalom a halál hírnöke, a másik az új élet. Az első zavargások terem-

tették meg Tel-Avivot és Sáront, a második forradalom termőföldé varázsolt a számunkra. Ennek Jézreelit, a harmadik után, 1929-ben meghódítottuk Haifát, Chefer és Zebulon völgyét. És most, a negyedik forrongás után, ugyancsak nagy terveink vannak és programokat meg fogjuk valósítani.

Százezer új zsidó munkást akarnak letelepíteni Biro-Bidzsánban

Két év múlva proklamálják a jiddis köztársaságot. Megnyitják a zsidó bányásziskola

Moszkva, május 19. Két évvel ezelőtt proklamálták Birobidzsánt zsidó nemzeti autonóm területt. Ezt az évfordulót a napokban Birobidzsán autonóm közigazgatásának vezetősége diszközgyűlésen ünnepelte. Chiavkin elnök megnyitotta beszédében kihangsúlyozta, hogy a következő két év alatt százezer zsidó embert kell letelepíteni Birobidzsánban. A talaj erre már jól elő van készítve. Birobidzsán katonai helyőrségének parancsnoka, Rochi, aki egyébként lett származása, jiddis nyelven beszélt az összegyűlekezethez.

— Ha újabb százezer zsidó jön még Birobidzsánba, akkor ez a terület már nem zsidó nemzeti autonóm egység lesz, hanem ki lehet majd hirdetni a zsidó köztársaságot. Erre azért is szüktség van, mert a zsidóság, amely az orosz Szovjet birodalom más részein él, érzi, hogy számárnyánál és régi kulturájánál fogva joga van arra, hogy a szovjet szövetségben mint önálló köztársaság működhesse.

A többi szónokok kiemelték a jiddis nyelv fontosságát. Ennek a nyelvnek át kell hatnia majd Birobidzsán állami és társadalmi apparátusát. Dicsérték az ipar fejlődését, amely közmegelegedésre dolgo-

zik. Az arany bányában az első négy hónapban a tervezett munkán túl produkáltak. Birobidzsánban a napokban jutott tette alá a bányászati szakiskola, ahol 152 diák már rendszeres oktatásban részesül. A diákok munkaidejük felét tanulással, másik felét pedig gyakorlati bányászattal töltik. Az iskolában a jövő tanévre még 180 diákot fognak felvenni.

Az oroszországi jiddis sajtó bőven foglalkozik Birobidzsán jelentőségével és rámutat Lázár Kaganovics érdemeire, aki Sztalinnak egyik leghűségesebb munkatársa. Az ő fáradozásának köszönhető Birobidzsán létrejött. Birobidzsán, amely napra régen csak egy kis vasúti állomással rendelkezett és mindössze 800 lakosa volt, ma már több, mint 13 ezer lakosú város. A terület mezőgazdasági részeit megmunkálás alá vették és az elmúlt évben négyszer annyi megmunkált földje volt, mint tavaly. Nem is szóva az iparról, amely szokatlanul nagyot lendült. A zsidó dolgozók nem riadnak vissza a legnehezebb munkától sem és úgy munkájukban, mint társadalmi érintkezésükben mértéktartók, szorgalmasak és egyszerűek.

Jönnék A GYERMEKRABLÓK!!

A négus volt bizalmas tanácsadói közül hetvenhatot különböző országok rendőrségei köröznék

A négus menekülésével összeomlott az addisz-abebei udvar is

A négus menekülésével egyidőben, vagy még az előtt, utnak indultak volt bizalmas tanácsadói is, akik jobbnak látták, ha a háború véget békeesebb területeken, Dzsibutiban vagy Berbeában várják be. Az olasz gyarmati szolgálatnak már régen kezében van Hailé Szelasszié háttérben mozgó jóbarátainak névsora. Szomorú névsor, amelyen mintegy másfélszáz egyén szerepel. Közöttük nem kevesebb, mint hetvenhat olyan van, akiket Európa, Amerika, India, Kína és Japán rendőrségei köröztetnek. Különböző szélhámoskodások és még ezeknél is sokkal súlyosabb dolgok miatt. A négus birodalmának bukása után egyre jobban kibontakozik Hailé Szelasszié tragédiája. Juda utolsó Oroszlánja tulmüvelt volt ahhoz, hogy igazi abesszin legyen és tulnaiv, hogy az európaiakkal felvehesse a versenyt.

Kalandorok kezében

A négus fővárosában tartózkodó idegeneket általában három csoportra lehetett osztani. Az elsőbe tartoztak a diplomáciai képviselők tisztviselői és családtagjai. A másodikba a szerényebb vagy jobb viszonyok között élő fehérek, akik tisztas munkával keresték meg a megélhetésükhöz szükséges összegeket. A harmadik csoport a kétes egzisztenciák nagy tömegéből állt. Között szélhámosok, börtöntiteltelkek, fegyver- és ópiumcsempészek, álhírlapírók, a világ legkülönbözőbb hadseregeiből kiközösített tisztek

és altisztek alkották ezt a diszes gárdát. És ami a legcsodálatosabb volt: ezeknek sikerült leghamarabb és legközvetlenebbül a négus környezetébe kerülni.

Az ok nyilvánvaló volt. A többi fehérnek volt hazája, tartozott valahova. De ezek a kisebb-nagyobb kalandorok — amennyire tölük tellett — ösztönözték a saját és Abessziniá érdekében dolgozók. Elsősorban persze a saját érdekeiket tartották szem előtt és nem ritkán árulták el a négust, de Hailé Szelasszié bizalmát mégis általán nyerték meg, hogy legalábbis látszólag abesszinebbek lettek az abesszinnél. Intranzigensebben gyűlölték az idegeneket a legxenofóbiasabb amharánál és nagyrészt a konkurrenciától való félelem miatt igyekeztek távol tartani minden újonnan érkező idegent a császári palotától. A valóságban a császár ezeknek a harmadrangú, „szakembereknek” segítségével intézte országának bel- és külügyeit. A parlament és a minisztérium természetesen csak a nyugati máz, a civilizáció látszata miatt létezett, de semmiféle befolyása nem volt. Nagyrészt ezeknek a pénzügyi, külügyi, kereskedelemügyi és egyéb tanácsadóknak köszönhető a négus balsikerű külpolitikáját.

Frau Hertel — a varrózó

Hogy milyen egyének juthattak befolyáshoz a négus udvarában, azt talán legjobban mutatja egy német asszony, Frau Hertelnek esete. Hertelné férje évekkal ezelőtt ke-

Intellektuelek! Ime miért nem vagytok képesek alkotó-munkára!

Tudjuk, hogy a szellemi munkát végző emberek olyan életre vannak kényszerítve, amely kizárja a fizikai aktivitást, miáltal a szervezetnek eljuttatott élelmiszerek elégséges folyamatában zavarok állanak be. Ez okból az elfogyasztott táplálék csak kis mértékben lesz átváltotva és a testben eloszva, úgyhogy nagyobb része hosszabb időn át a gyomorban és belben marad.

Ebből kifolyólag a bágyadtság, amit étkezés után mindenki érez, az intellektueleknel még állandóbb jellegű lesz és az emésztés egész folyamata alatt tart.

Pedig éppen a szellemi munkások azok, akiknek különösen van szükségük arra, hogy munkájukban jó hangulatban legyenek.

De van erre a betegségre — amely súlyos következményekkel is járhat — egy gyógyszer, ami biztos és feilülmulhatatlan. A „Gastro D.” amerikai készítmény olyan tulajdonságokkal bír, amelyek az összes gyomor- és bélbántalmakat kigyógyítják és ezeknek, valamint a velük kapcsolatban levő szerveknek normális működését biztosítják.

„Gastro D.” kapható a vezérképviselőnél: Császár E. gyógyszerárban, Bucuresti, Calea Victoriei 124. Vidékre 130.— lej utánvétel küldjük.

rült Abessziniába, ahol a legkülönbözőbb módon próbált boldogulni: sikertelenül. Fellelége fehérvarrónó volt és miután férjének egyik vállalkozása a másik után mondott csőtörtőket, a finomabb abesszin hölgyek részére fehérműt kezdett varrni. Ilymódon jutott Menen császárhoz, Hailé Szelasszié feleségéhez. A császárné megszerette az egyszerű német asszonyt és Frau Hertel hamarosan az addisz-abebei udvar egyik legbefolyásosabb „szürke eminenciása” lett. A négus színe elé juttatni valakit gyerekjáték volt Frau Hertel számára. Mondanunk sem kell, hogy a közvetítéseket nem csinálta ingyen. Közismert, hogy Rickettet ő hozta össze a négussal. Frau Hertel nem várta meg a négus menekülését. Három nappal ezelőtt Herr Hertellel és gyermekeivel együtt Dzsibutiba utazott, ahol saját villájában várja meg a jobb időket. Miután azonban a közeljövőben aligha lesz alkalmá eddigi szolgálatahoz hasonlókat vállalni, előreláthatólag hamarosan a hazavándoró németek számát fogja szaporítani.

Zaphiros, Zaharof ügynöke

Kétségtelen, hogy Frau Hertel még a legjobb kategóriához tartozott. A négus udvartartásának egyik legsötétebb alakja egy Zaphiros nevű örmény kalandor volt, akiről mindenki tudta, hogy sir Bazil Zaharoff ügynöke. Ebben a minőségében még jókor nagy fegyvertömegeket vásároltatott a négussal és hogy a fegyverek csakugyan hatásosak legyenek, nem riadt vissza dum-dumlövedékek árusításától sem. Zaphiros azon a címen szállította Dzsibutiban keresztül Abessziniába a dum-dumlövedékeket, hogy nagy vadak, elefántok, oroszlanok stb. vadászásához szükségesek. Zaphiros és egyik csendes társa, az ugyancsak örmény Zakapulosz hatalmas vagyont harcolt össze az eladott fegyverek árából. Mindketten szintén már jókor eliszkoltak, de senki sem tudja, hová. Zakapuloszról közben kiderült, hogy a török rendőrség betörése lopás miatt nyolc éve körözi. De nem kell félni őket. A fegyverügynökök védangyala nem hagyja el Zaphirot, Zakapuloszt és a többi nagystilű tüzeltembert.

Belleronds, a sikkesztő

Közismert a négus egyik legbizalmasabb pénzügyi tanácsadójának, Edmond Belleronds-nak története is. Belleronds volt Addisz-Ababában a négus bizalmasa, pénzügyeinek legfőbb és legbensőbb intőzője. Meg kell adni: a rábizott pénzekből úgy látszik csakugyan maradt valami a négus birtokában is! De, hogy Belleronds mennyit keresett a néguson, arról a legfantasztikusabb számok vannak forgalomban! Belleronds ur szereplésének egy kis szépséghibája is volt. Mint megállapították, a francia rendőrség sikkasztás miatt évek óta kereste a volt kis bankpénztáros, aki közvetlenül a háború után százötvenezer frankot emelt el egy lyoni banktól. A francia rendőrségnek már régóta tudomással kellett birni Belleronds addisz-abebei tartózkodásáról. Hogy miért nem kérték kiszolgáltatását mégsem: titok!

De másfél hónappal ezelőtt, amikor még szabad volt az ut, Belleronds a négus külön „laissez passer”-jával a zsebében Gondaron és Gallabaton keresztül angol Szudán területére lépett. Miért nem ment Dzsibuti felé, holott ez az ut nyilván sokkal kényelmesebb lett volna? Ki tudja: a francia hatóságok esetleg túlzottan érdeklődtek volna a jólkisejű gyarmati gentlemán multja iránt?

(B. I.)

Szokolov nálunk...

Nachum Szokolow egyéniségének szuggesztív erejéről az ardeali zsidóság is meggyőződött. Kétszer járt Romániában és minden alkalommal a lelkes szeretettel fogadták itt, mint Herzl Tivadart keleti útjain. A cluji vasutállomásra ezúttal jöttek fiatalok, öregek, nők és férfiak és előadásait olyan feszültséggel hallgatták, ami csak szónok és hallgató tökéletes lelki harmóniája esetében tapasztalható.

Beszéde különben is művészi volt, zsidó és tökéletes. Az állítások és tények olyan csoportosítását nyújtotta, hogy következtetéseknek igazat kellett adni. De azonfelül fordulatai és poénjai zsidó szellemről szikráztak. Nincs az a maggid, aki mélyenjáróbban és hatásosabban tudott volna beszélni, mint ez a publicista és történész.

Személyes érintkezésében finom európeának ismertük meg, nobilis diplomatának. A sajtó képviselői, akiket fogadott, nemzeti-szerepre való tekintet nélkül el voltak bűvölve kivételes egyéniségétől. Valamelyik nap a zsidó szellemi élet reprezentánsait látta téra, amikor közvetlenségével varázsolta el vendégeit.

Valaki, Szokolow kedves egyszerűségétől felbátorítva, megkérdezte tőle:

— Elnök urnak vajjon mi volt legnagyobb élménye a mozgalomban?

Az öreg ur mélyet szippantott cigarettájából és feltette monokliját.

— Lássuk, mire gondolnak maguk? Akkor egyúttal megtudom, mennyire ismerik erre-felé a mozgalmat.

A hunedoarai Klein Jakab azonnal kész volt a felvesséssel.

— Amikor az elnök ur átvette Chaim Sionimskytól a „Hacefira“ című héber napilapot.

— Ez kétségtelenül nagy ügy volt, mert naponta tizennyolc órát is dolgoztam az első időben. De élménynek mégsem mondható.

Gondolkoztunk. Noszin Móric megszólalt:

— Amikor Jaffa mellett a kicsi zsidó várost elnevezték Tel-Avivnak, az elnök ur tiszteletére. Tudjuk, hogy Herzl „Altneulandja“ héber fordításának ezt a címet adta: „Tel-Aviv“.

Szokolow mosolygott.

— Öröm volt, de nem élmény.

— Amikor a béketárgyalások előtt néhány éjszakán megírta a cionizmus történetét, hogy a békedelegátusok lássák, miről van szó. Lát és nemlét forgott akkor kockán — mondotta valaki.

— Elismerem, nagy ügy volt — jegyezte meg Szokolow —, de politikai aktus volt. Ezt soh'sem tekintetem élménynek.

— 1917-ben Mr. Fritzmaurice, angol diplomatata bemutatva elnök urat XIV. Benedeknek, aki a cionista törekvéseket elnök ur előadása nyomán helyesnek találta és támogatását helyezte kiltatásba — mondotta egy újságíró.

Az elnök ur bólogatott.

— Igaz, megrendülten távoztam a Vatikánból, de élménynek csak benső, zsidó eseményt tekinthetek.

Ízta már nem hagyott bennünket találgatni és elmondotta, hogy legnagyobb élménye az volt, amikor 1902-ben az orosz zsidók országos konferenciáján, Minszkben győzött Achad Haammal szemben. Achad Haam a politikának és diplomáciának a kiküszöbölését követelte a mozgalomból és azt követelte, hogy csupán a zsidó szellem számára kell biztos otthont teremteni Palesztinában. Egy főiskola közelebb hoz a célhoz — mondotta —, mint száz paraszt-kolónia. Erre Szokolow nagy beszédben mutatta ki, hogy a zsidó népi kultúra akkor fog felvirágozni, ha a nép szabadságban és saját földjén fog dolgozni. A beszéd hatott és a mozgalom azonnal állandóan a Szokolow által kijelölt uton haladt. Achad Haam javaslata megbukott.

— A konferencia után külön felkerestem — mondotta Szokolow — a kitünő Achad Haamot és kétórás beszélgetésem után el-értem nála, hogy sok tekintetben igazat adott álláspontomnak. Ez volt legnagyobb élményem.

Többet nem beszélt erről a történeti témáról. Kedvesen bucsuzott tőlünk:

— Hát látom, cionisták elég szép számban vannak itt önök között. Vajjon vannak zsidók is?

Nachum Szokolow bizonyára tudta, hogy mennyire nem volt paradoxon a kérdése ardeali viszonylatban... (sz.)

— A moszkvai sakkverseny első eredményei: Moszkvából jelentik: A nemzetközi sakkverseny negyedik napján a Khan—Lasker, Elliskazes—Botwinik és Rjumin—Lilienthal játszmák remis-vel végeztek. Capablanca—Ragozin és Flohr—Loewnfisch játszmái függőben maradtak.

A leghatásosabb fegyver fogkő ellen-

amely fogainak legnagyobb ellensége — a

Solvolith-Fogpép

Észrevélenül és fájdalom nélküli nyomja vissza a fogkő a védő foghust és meglazítja a fogakat.

SOLVOLITH-FOGPÉP mindennapi használata megakadályozza a fogkő képződést, mert természetes kóoldó

Karlsbadi Forrásót

tartalmaz. — A SOLVOLITH-FOGPÉP íze kellemes enyhe és üdítő.

Fogpép

A nemzeti parasztpárti ifjuság és a demokrata diáklfront erőteljes harcot indít a jobboldali mozgalmak ellen

Önvédelmi csapatokat szervez a demokratikus diákság a jobboldali támadások elhárítására

Cluj, május 19. A nemzeti parasztpárti ifjusági tagozata és a demokrata diáklfront folyó hó 16-án este értekezletet tartottak, amelyen nagyjelentőségű határozatok hoztak a jobboldali diákmozgalom ellen harc megszervezésére.

A gyűlést Bucur Schiopu, a nemzeti parasztpárti ifjusági cluji tagozatának elnöke nyitotta meg nagy exorzéval, melyben többek között a következőket mondotta:

— A jobboldali mozgalom szociális jelenség, mely a kapitalista társadalom utolsó stadiumával áll szoros összefüggésben. A társadalmi osztályok közötti viszonylatot a kapitalizmus ezen végső stadiumában a következő tényezők jellemzik: azok, akiknek van és azok, akiknek nincs: egy kisebbség tartja kezében a termelési eszközöket. A gazdasági élet karakterisztikuma tehát a tröszt, a nagytőke. Ennek a kisebbségnek diktatúrára van szüksége a politikai életben. Ez a magyarázata annak, miért van ellene a nagytőke a demokráciának és a szabadságoknak. A politikai életben a jobboldali mozgalmak a haszonleső hadserege a nagytőke képviselőinek. Ezek képviselik a pénzügyi kapitalizmus diktatúráját a politikai életben. A nagytőke veszélyeztetve érzi magát, szüksége van tehát védelemre és ezért támogatja a jobboldali mozgalmakat.

A szónok végül felhívást intéz az egyetemi ifjusághoz, hogy akadályozza meg a jobboldali mozgalmak behatolását az egyetemekre, mert ezek a mozgalmak a kultúra és a szabadság ellen harcolnak és támogatják a „parasztgárdák“ megszervezését, megmutatván a népnek a jobboldali mozgalmak okait és azt a veszedelmet, amely akkor következne be, ha ezeknek a mozgalmaknak, amelyeket idegen nagytőke finanszíroz, sikerülne uralomra hozni a diktatúrájukat.

A többi szónokok is hasonló szellemben szólaltak fel, rámutatván arra, hogy az utóbbi években az összes diákl-kongressz-

szusok bizonyos politikai csoportok kongresszusai voltak, melyek nem törődnek a diákság professzionális érdekeivel. Behatóan foglalkoztak a legutóbbi tárgyművei diákl-kongresszussal és azokkal a feladatokkal, amelyeket a demokratikus diákságra hárt a jobboldali veszedelem.

Végül határozati javaslatot fogadtak el, amelyben megállapítják, hogy „a professzionális diáklkérdések dezertorainak egy kis csoportja hamis nacionalizmus nevében olyan pártoknak akarja alárendelni a di-

ákságot, melyeket a román lélektől idegen emberek vezetnek, akik a német imperializmus eszközei és akik legutóbb légiónárius-kongresszust tartottak Tg-Muresen, ahol a nép köréből kiemelkedett és a nép jogaiért harcoló politikusok eltüntetését határozták el. Tekintettel arra — mondja a határozati javaslat — hogy a legutóbbi politikai sztrájk alkalmával kísérletet tettek abban az irányban, hogy az egész diákságot szolidarizálják a légiónárius kongresszus határozataival és következményeivel és az öntudatos diákokat, akik nem respektálták ezt a sztrájkot, bántalmazták ezek a szervezetek, amelyek a diákságtól idegen kultúra és érdekek szolgálatában állnak, az értekezlet egyhangulag elhatározta:

1. a propaganda fokozását ezen mozgalmak ellen, a diáktömegek körében és azon kívül, rámutatván azokra az okokra, amelyekkel a nemzetet fenyegetik;
2. önvédelmi gárdák megszervezését;
3. minden szervezet támogatását, mely a demokráciáért és a szabadságjogokért harcol.

Nem kötelesek a filmszínházak zeneszerzői díjat fizetni a levetített filmek után

A cluji törvényszék elvi jelentőségű döntése

Cluj, május 19. (Az Uj Kelet tud.) Hosszú pereskedésben hozott tegnap elvi jelentőségű döntést a cluji törvényszék második szekciójának Andrei-Filipescu tanácsa. A moztulajdonosokat ugyanis évek óta perli a Romániai Zeneszerzők Egyesülete, mert a mozgósínházak nem voltak hajlandók a nevezett egyesületnek a filmek utáni bérösszeget kívül külön zeneszerzői díjat fizetni. A Zeneszerzők Egyesülete a szerzői jog védelméről szóló törvény 11. szakaszára hivatkozott, amely kimondja, hogy a sokszorosítás joga külön van választva az előadás jogától és ezért felszólították a moztulajdonosokat havi 700 lej díj fizetésére. A film zeneszerzője — mondja a Zeneszerzők egyesületének jogi képviselője, — csak a felvételek elkészítésére ad jogot a gyártnak, az engedély nem vonatkozik az előadásra is. Ha a moztulajdonos nyilvánosság előtt is levetíti a filmet, akkor köteles külön zeneszerzői díjat fizetni. Három éve, 1933 óta húzódik ez a per, amikor a cluji mozgósínházak, megta-

gadták az Egyesület követelését. A Zeneszerzők Egyesülete beadványban kérte az ügyészségtől a kihágás megállapítását. Többszöri elhalasztás után a cluji törvényszék tegnap végre érdemben letárgyalta a különös pert. A mozgósínházak nevében Eschenazy, a Select és Uránia filmszínházak igazgatója jelent meg a bíróság előtt, ahol bemutatta azokat a szerződések, amelyek a filmek bemutatására jogosítják fel a filmszínházakat. Elmondotta, hogy ezen az alapon a szövegíró és a szereplők is hasonló igényt támaszthatnának, mint a Zeneszerzők Egyesülete.

Dr. Pop Maxim ügyész fenntartotta a vádat és a szerzői jog védelméről szóló törvény 60-ik szakasza alapján kérte a filmszínházak elmarasztalását. A védőbeszéd elhangzása után a törvényszék elvi jelentőségű felmentő ítéletet hozott, amelyben kimondja, hogy a filmszínházaktól követelt zeneszerzői díj jogtalan és így azok nem is kötelezhetők annak megfizetésére.

SPORT

Ma este az aradeai gyorsal érkezik a Hungária

Cluj, május 19. (Az Uj Kelet tud.) A szezon legnagyobb sporteseményének ígérkező Hungária mérkőzések immár az ajtón kopogtatnak. Hogy a mérkőzések iránt milyen nagyfokú az érdeklődés, jellemző, hogy a tribünülések elővételben mind elfogytak. Uőhelyeken elővételben már csak a pótribünülésekre lehet kapni. Kevés számban kaphatók azonban a korzójegyek, valamint az állóhelyekből is.

A sporttelegen serényen dolgoznak a pálya nézőhelyeinek kibővítésén. A munkálatok mára befejezést is nyerne. És csütörtökön megnagyobbitott pálya, felbőgözött tribü-

nök és kétségtelenül „telt ház” fogja üdvözölni a békéskötés óta Romániában szereplő első magyar labdarugócsapatot, a bajnokcsapat Hungariát.

A Hungária együttese ma, szerdán este az aradeai gyorsal, tizenöt játékosal, Schaefer edző és Kisfalvi István dr. alelnök vezetésével mellett érkezik Budapestre. A Hungária csapatát a román határon az Universitatea és Victoria megbízottal, a cluji állomáson pedig ünnepélyes fogadtatás várja. A rendezőség kéri a sportbarátokat, hogy a fogadtatásnál minál nagyobb számban szíveskedjenek megjelenni.

Az ősszel Ardealban lesz a Romániai Makkabi országos kongresszusa

Ülést tartott Bucurestiben a Makkabi végrehajtóbizottsága

Cluj, május 19. (Az Uj Kelet tud.) A Romániai Makkabi Szövetség Végrehajtóbizottsága vasárnap Bucurestiben ülést tartott. Az értekezleten az összes tartományok képviselői jelen voltak és pedig: Bucovina: Fraenkel Cernauti és Rendel Noua-Sulita; Moldova: prof. A. Weissberg Iasi; Braila: S. Solomonidis, H. Wittner és N. Kanner Panticu; Basarabia: S. Weissmann és Calihstein Chisinau; Muntenia: Robert Weinberg-Verea, ing. Olteneanu és Itzikovics; Ardeal részéről Weisz Ignác Cluj.

Az értekezletet reggel 9 órakor Weinberg-Verea, a Romániai Makkabi Szövetség elnöke nyitotta meg, aki különleges örömeinek adott kifejezést, hogy a végrehajtóbizottság eme ülésén az összes tartományok képviselői megjelentek. Annak jele ez, hogy a Romániai Makkabi vezetők érték az idők parancsát, értékelik a zsidó sportmozgalom jelentőségét és anyagi áldozatot, valamint fizikai fáradságot nem kímélve ragadnak meg minden alkalmat arra, hogy a Makkabi, tehát a zsidó ügyet előbbre vigyék. Ismertette a naprend pontjait, amelyek közül elsőnek az idei Makkabi országos versenyek kérdése került letárgyalásra.

Weinberg-Verea részletesen mutatót rá a Makkabi Világszervezet legfőbb sporttechnikai bizottsága (HATO) Besztercebányán tartott ülésének határozataira, melynek értelmében az országos Makkabi Szövetségek ez évben olyképpen kell sportversenyeket rendezni, hogy tartományokként selejtezzék az egyes sportágak sportolói és a legjobbak, illetve helyezést elértek vehetnek csak részt az országos versenyen. Ezt azért, hogy sportszerű keretek között történjen a sportolók kiválasztása, akikről országoként a Világszervezet erőlistát fog felkeltetni. Mint-hogy pedig Romániában ez a rendszer még nem lett megvalósítva, az exekutive hosszas és alapos vita után úgy döntött, hogy ez évben nem rendez országos bajnoki Makkabi-versenyt, ezzel szemben azonban kötelezi az összes tartományokat, hogy előbb házi, majd kerületi Makkabi-versenyeket rendezzenek legkésőbb szeptember 15-ig.

Az országos kongresszus kérdését illetően, az exekutive tagjai annak a kívánságuknak adtak kifejezést, hogy a Makkabi rendezői kongresszusa ez évben Ardealban legyen és a lehetőségek szerint Brasovban. Ardeal képviselője örömmel vette a határozott kívánságot tudomásul, az ardeali kerület elnöke részére kívánja azonban a helyszín eldöntésének jogát fenntartani, minthogy véleménye szerint egy ilyen propagandív szempontból nagyjelentőségű eseményt a lehetőségek szerint ki kell használni. A maga részéről Timisoarat tartaná megfelelőnek. A exekutive az elnökség hatáskörébe utalja a kérdés eldöntését az ardeali kerület elnöke részére véleménye figyelembevételével. A kongresszus az ősszel lesz, amellyel kapcsolatban esetleg egyes sportágakban akadémiát is rendez a romániai Makkabi.

Az OETR, a román testnevelési törvénnyel kapcsolatosan Weinberg-Verea igen aprólékosan ismerteti a szükséges teendőket. A törvény igen széleskörű kötelezettségeket ró a sportegyesületekre, amelyek teljesítése terén mutatkozó hiányok súlyos következményeket vonhatnak maguk után. Igen tartalmaz, két órát tartó vita után az exekutive megbizta az elnökséget, dolgozzon ki az OETR-törvény és végrehajtási utasítása értelmében alapszabálytervezetet, amelyet a Romániai Makkabi összes egyesülettel kötelesek azonnal a törvényes formák figyelembevételével elfogadni. Az egységes alapszabályok

alkotmányos megszavaztatására az exekutive május 31-re Bucurestibe rendkívüli közgyűlés megtartását határozza el. Az exekutive ezzel kapcsolatban határozatilag mondja ki, hogy amely egyesület nem fogadja és szavaztatja meg egy megállapítandó határidőn belül az egységes alapszabályt, elveszíti Makkabi tagságát.

Az exekutive ülés a május 31-i ülésre részletes Kfar Hamakkabi, valamint a Hachsarai Alilja kérdés jelentéseit kérte. Végül Weissmann indítványára az exekutive felállással adózott az ausztriai Makkabi elhunyt elnöke, Spiegler emlékének, majd Weinberg-Verea elnök indítványára Schindler Michelt, a cernauti Makkabi elnökének 50 éves jubileuma alkalmából szerencselátnait fejezi ki. Az exekutive ülés délután 2 órakor ért véget. (wv-)

MEGVALTOZIK A ROMÁN VALOGATOTT ÖSSZEALITASA A BOLGAROK ELLEN

Bucuresti, május 19. A román válogatott futballcsapat csütörtök délelőtt tréningmeccset játszik a Sportul Studentesc együttesével. A válogatóbizottság intézkedésére ma a fővárosba érkezik Kotormány, a Ripensia középfedezete, aki résztvesz a tréningben. Szó van arról, hogy Vintila kimarad a csapatból és esetleg Barátky játszik jobbfedezetet. Egyelőre az a helyzet, hogy a válogatóbizottság csak a bolgárok csütörtöki meccse után fog dönteni a román válogatott végleges összeállításáról a vasárnapi mérkőzésre. A görögök egyebkent javaslatot tettek a román szövetségnek egy román-görög barát-ságos válogatott mérkőzésre. Románia hajlandó a játékra, de ennek feltétele, hogy a görögök győzzék le a bolgárokat.

VASARNAP BARKOCHBA—SÁMSON LIGASELEJTEZŐ SIGHETEN

Cluj, május 19. (Az Uj Kelet tud.) Az Északi Liga bajnokságáért az első fordulót sikerrel abszolválta a Barkochba, így vasárnap Sigheten játszik a továbbjutásért. Ellenfele a Sámson együttese lesz. A mérkőzésnek a nagyobb rutinnal rendelkező Barkochba a favoritja.

A selejtező küzdelemben Bistrián vasárnap a Ceramica (amely vasárnap eldöntetlenül játszott az Industria Sármeivel, de újabb mérkőzés nem lesz, mert az Industria Sármei lemondta a küzdelemet) a cluji bajnokkal, az UEC-vel mér össze erejét. Ezután a két mérkőzés győztese egymás ellen játszik. A ligabajnok a cluji CFR-rel kell erejét összemérje a B) ligába való bejutásért.

A sighetli Barkochba—Sámson mérkőzést a satumarei Bogdan, az UEC—Ceramica mérkőzést Katona Virgil vezeti.

Revánst vett a Haggibbor törpecsapata az Universitatean. A Haggibbor törpecsapata vasárnap az Universitatea ellen 2:1 (2:0) arányban győzött és ezzel revánst vett korábban elszenvedett 1:0-as vereségéért. A Haggibbor-törpék lelkes játékkal megérdemelten győztek.

Szergej Platonov: Oroszország története a legújabb könyvszenzáció, fordította és függelékkel ellátta Trócsányi Zoltán. Az orosz nép története kezdetétől napjainkig. Legérdekesebb történelem, ragyogóan élvezetesen megírva. 420 lap, Athenaeum kiadás, remek kiállítás 132 lej, Lepage-nál Cluj, postán utánvétellel. Kérjen ingyen jegyzet-et.

Magyar Színház

Magyar Színház

Szerdán

délután 4-kor ifjúsági előadásban

este 9-kor rendes helyarátkal

Sz. Ferenczy Zsuzsi, Kós Dodó, M. Szabó Anna, Balogh László és Daróczy Miklós (uj) közreműködésével

18. és 19. előadás

Csáki biró lánya

Kalotaszegi ballada 3 felvonásban, 5 képben.

Kós Károly mesteri díszlettel.

Öt kalotaszegi község ötven földműves-színészének színpompás felvonulása. — Népszokások. — Népi játékok, ősi dalok és táncok. — Templombavonulás. — Öreges fonó. — Hivogatás. — Lakodalom. — Sirató. — Gyurka Berci bagarai bandája. — Gergely János magakészítette citerán kíséri a dalokat.

20—24. előadás Brasovban, 25. és további előadások Bucurestiben.

Jegyek a színház pénztáránál és Lepage könyvkereskedésben.

SZÍNHÁZ-FILM

Cigánybáró

A klasszikus operettirodalom egyik legnépszerűbb és legértékesebb gyöngye, a Cigánybáró. Jókai Mór bűbájos meséje és Strauss János örökzöld zenéje kölcsönzik a halhatatlanságot ennek az elragadó operettnek, amelyet nagy méretei miatt a világ nagy operaházai szokták műsorukra venni.

E hét szombatján és vasárnapján a színházunkon 3 előadásban kerül színre a Cigánybáró, a targumuresi román. kat. Templomi Dalárda 90 tagu együttesének előadásában, amelyről a legszigorubb zeneértők csak az elragadtatás hangján beszélnek.

HETI MŰSOR:

Csütörtök, péntek: nincs előadás. Szombat 9: Cigánybáró. (A targumuresi román. kat. Templomi Dalárda 90 tagu együttesének jubiláris előadása.) Vasárnap d. u. 3: Cigánybáró. (Mérsékelt helyarátkal.) Este 9: Cigánybáró. (Az együttes tucselőadása.)

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

A filmgyártás legmonumentálisabb filmalkotása: Rohamcsapat előre! (1917). Minden idők legnagyobb háborús filmje. 15 és 20 lejes helyárak. Uj világhírű.

OPERA MOZGÓ MŰSORA:

Hétfőtől: Egy bukott nő regénye. Főszerepekben: Gary Cooperrel és Claudette Colberttel.

EDISON MOZGÓ MŰSORA:

2 filmremek: I. Lányok a vásáron. Liane Haid. II. Titokzatos asszony. Lukács Pál, Warner Oland, Elisa Landi. III. Micky Maus. Román és magyar feliratokkal. Helyárak: 9 és 13 lej. Kezdet: 3, 6, 9.

RÁDIÓ MŰSOR

Szerda, május 20.

Bucuresti. 6.15: Lemezek. 9.30: Beethoven: Kreutzer szonáta. 10.05: Enekszólo. 10.30: Hírek. 10.45: Rádiózenekar. 12: Zene. Budapest. 7.45: Torna, utána hanglemezek. 11: Hírek. 1.05: Szalonzene. 2.30: Cigányzene. 12.10: Jazz. Bécs. 8.30: Zenekar. 11.10: Jazz. Droitwich. 5.45: Szalonötös. 11.20: Kamarazene. Hilversum II. 10.55: Filharmonikusok. — 11.40: Szalonötös. Ljubljana. 9: Opera. Milánó. 6.15: Hegedű-, szoprán- és zongoraszólo. 9.35: Szimfonikus hangverseny. Osló. 10: Rádiózenekar. Párizs. 9.30: Kamarazene. Poste Parisien. 9.15: Reklámhangverseny. Regional. 8.30: Rádiózenekar. 10.30: Szalonzene. Róma. 11: Hegedű- és zongorahangverseny. Strassbourg. 6.30: Mozart és Godard művek. 10: Hangverseny Laplace énekesnővel.

Toulouse. 9.10: Katonazene. 11: Delibes: Lakmé ábránd. Varsó. 10: Chopin művek. Zágráb. 11.15: Balalajka.

Csütörtök, május 21

Bucuresti. 6.15: Stefanescu zenekar. 9.15: Szimfonikus hangverseny. 11.55: Hírek. Budapest. 10.15: Hírek. 1.30: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 4.40: Szalonzene. 6.30: Cigányzene. 7.05: Vonósnyegyes. Bécs. 6.40: Rádiózenekar. 11.20: Hanglemezkabaré. Belgrád. 12: Vendégfői zene. Brüsszel. 9: Könnyű zene, basszus dalokkal.

Droitwich. 5.45: Hárfá, fuvola és cselló-hármas. 11.20: Könnyű zene. Ljubljana. 5.20: Katonazene. 11.15: Strauss János: Keringők.

Milánó. 6.15: Szoprán- és tenorverseny. Radio Paris. 9.45: Rádiózenekar. Regional. 10.30: Rádiózenekar. Róma. 6.15: Cselló- és zongoraszólo. Stockholm. 10.45: Rádiózenekar. Toulouse. 11: Vegyes hangverseny. 11.15: Jazz.

APRÓ HIRDETÉSEK

Házasságokat biztos eredményre közvetítő székelykört összekötéssel rendelkező „MIREA” iroda Cluj, Regele Ferdinand 115.

Pénzbeszedésre, üzletszerzésre, könyv és lapterjesztésre agilis fiatal urat, vagy hölgyet keresünk. Jelentkezni Cal. Victoriei 37. d. e. 11—12., d. u. 5—6.

Piócát veszek minden mennyiségben. Lázár Ignátz, Valea lui Mihai. Jud. Salaj.

Diciosanmartinból (Sibiu) költözve, kóser kosztót adok. Stein Béla, Sibiu, Str. Mitropolit 15.

Két szoba azonnal kiadó, irodának alkalmas. Str. Baron L. Pop 10.

JÉGSZEKERNYEKET készít Grünwald Jankab, Cluj, C. Decébal 23. Telefon 7—41.

HÍR

HAROM NAPIG RÁLY VENDEGE P. ES BENES KÖZTARS curestiből jelentik: A a főudvarmestert látva kisanant három államgátása programját. Pámes köztársasági elnöknek Károly király hatodik évfordulója alk

— Ötvenszázalékos premilitáris ifjaknak. A CFR vezérigazgatója a premilitáris tanfolya zsalékos vasuti kedvező továbbá, hogy a katonában részesülő ifjak engedelményel utazhgyék határain belül, cőt kell alkotniok.

— Sir Isaacs az anból jelentik: Néhány lla angol főkörmányzómba vonult és LonEduard király a napkormányzót és leányátában, ahol uzonnátvendégeket Mary an

— Változások a helyi törvényszéken ténnek. A törvényszék főelnököt és Munteanai tanácselnöké léptéuj főelnöke Decusara szekció elnökévé E szekció elnökévé Filip tók ki.

— Ismét tárgyalás társaság és a Város adott arról az Uj Ke saság és a Város kö néhány hónappal ezek a város nem akarta saság feltételeit. A M arról értesítette az id hajlandó újból megkez földgáz bevezetésére. bizottság jelentést tet tárgyalások megszaki ismertette azokat az fiaskót vallott a föld feltehető, hogy a Föl minisztérium egyenes felvenni a várossal amelyek valószínűleg megkezdődnek a váro

— Ideges emberek az igen enyhén ható, mérsékelt „Ferenc József” szigorú ellenőrzésére, hogy polkémüködést, jó emész értezt teremt. Az or

— Május 23-án tur lesz Bucurestiben. B román aeroklub vé 23-án a román turistá senyt rendeznek, a résztvesznek: Bazu herceg, Abeles főhadicsasú mérnök, Marin

— Vikendszünet a talokban is. Hétfőn érte a polgárt, akinek a városházán akadt c talált. A városházi főrkdött, hogy senki háza épületének cser belügyminiszter legu intézkedett, hogy a vatalokban éppugy, lokban is, szombat d idényre vikendszünet hogy ezalatt az idő hétfő délelőtti hivata délután tartják meg

— Miron Cristea zik. Bucurestiből jele Miron Cristea patriá donba utazik, hogy püspökök látogatásá napot Párizsban fog

— Nyolc méter m egy bucaresti autó. Egy bucaresti autó Comarnic község hályóba zuhant 8 méter és Dumitrescu Adela George Voiculescu megesbesültek, a tő másbék.

— Kód és eső vár tik: A Meteorológiai nózisa: A légnymá váltakozóan inkább a hőmérséklet eme Ardeal egyes helyein

HIREK

HAROM NAPIG LESZ KÁROLY KIRÁLY VENDÉGE PAL REGENSHERCEG ÉS BENES KÖZTARSASÁGI ELNÖK. Bucarestből jelentik: A külügyminisztérium és a főudvarmesterei hivatal most készített elő a kisantant három államfőjének bucuresti látogatása programját. Pál régensherceg és Benes köztársasági elnök június 6, 7 és 8-án lesznek Károly király vendégei a restauráció hatodik évfordulója alkalmából.

Ötvézsázalékos vasuti kedvezmény a premilitáris ifjaknak. Bucarestből jelentik: A CFR vezérigazgatósága engedélyezte, hogy a premilitáris tanfolyamok kiképzői 50 százalékos vasuti kedvezményben részesüljenek, továbbá, hogy a katonai előképző oktatásban részesülő ifjak szintén 50 százalékos engedménnyel utazhassanak illetőségi megyéik határain belül, de legalább ötszorosított kell alkotniuk.

Sir Isaacs az angol királynál. Londonból jelentik: Néhány héttel ezelőtt Ausztrália angol főkörmányzója, Sir Isaacs nyugalmi vonult és Londonban telepedett le. Eduard király a napokban fogadta a volt kormányzó és leányát a Buckingham palotában, ahol uszonnát adtak tiszteletükre. A vendégeket Mary anyakirályné is üdvözölte.

Változások a helyi törvényszéken. A helyi törvényszéken jelentős változások történtek. A törvényszék eddigi elnökeit Andrei Pölnököt és Munteanu tanácselnököt társul tanácselnökké léptették elő. A törvényszék új főelőnöke Decusara bíró lett. A második szekció elnökévé Enciu bíró, a negyedik szekció elnökévé Filipescu Richardot nevezték ki.

Ismét tárgyalás indul meg a Földgáz-társaság és a Város között. Több ízben hirt adott arról az Új Kelet, hogy a Földgáz-társaság és a Város között folyó tárgyalások néhány hónappal ezelőtt megszakadtak, mert a város nem akarta elfogadni a Metan társaság feltételeit. A Metan földgáz-társaság arról értesítette az időközi bizottságot, hogy hajlandó újból megkezdni a tárgyalásokat a földgáz bevezetésére. Annakidején az időközi bizottság jelentést tett a minisztériumnál a tárgyalások megszakadásáról és részletesen ismertette azokat az okokat, amelyek miatt felfüggesztett volt a földgázbevezetés. Ezek után feltehető, hogy a Földgáz-társaság a belügyminisztérium egyenes felhívására hajlandó felvenni a tárgyalás újból a tárgyalásokat, amelyek valószínűleg még a hét folyamán megkezdődnek a városházán.

Ideges embereknek és lelkibetegeknek az igen enyhén ható, mindig megbízható természetes „Ferenc József” keserűvíz — reggel éhgyomorra egy pohárral bevéve — rendszeres bevitelű, jó emésztést és elegendő étvágyérzetet teremt. Az orvosok ajánlják.

Május 23-án turisztikai repülőverseny lesz Bucarestben. Bucarestből jelentik: A román aeroklub védnöksége alatt május 23-án a román turisztikai gépek részére versenyt rendeznek, amelyen többek között részt vesznek: Bazu Cantacuzino, Bibescu herceg, Abeles főhadnagy, Lucien Lewy, C. Clasiu mérnök, Marina Stirbey, C. Sutz.

Vikendzsinat a városi és megyei hivatalokban is. Hétfőn délelőtt az a meglepetés érte a polgárt, akinek a vármegyeházán és a városházán akadt dolga, hogy zárt ajtókat talált. A városházi feljárónál még csendőrszolgák álltak, hogy senki ne zavarhassa a városháza épületének csendjét. Kiderült, hogy a belügyminiszter legújabb rendelkezésével arról intézkedett, hogy a vármegyei és városi hivatalokban éppúgy, mint az állami hivatalokban is, szombat déltől hétfő délig a nyári időnyire vikendzsinatokat tartanak a tisztviselők, hogy ezáltal az idő alatt tudhassanak. A hétfő délelőtti hivatalos órákat pedig hétfőn délután tartják meg.

Miron Cristea patriárka Londonba utazik. Bucarestből jelentik: A Capitala szerint Miron Cristea patriárka e hónap végén Londonba utazik, hogy visszaadja az anglikán püspökök látogatását. A patriárka néhány napot Párizsban fog tölteni.

Nyolc méter magasból a folyóba zuhant egy bucuresti autó. Bucarestből jelentik: Egy bucuresti autó, amelyben heten ültek, Comarnic község határában a Prahova folyóba zuhant 8 méter magasságból. Nisipeanu és Dumitrescu Adela uriaszonyok, valamint George Voiculescu nagykereskedő súlyosan megsebesültek, a többieknek sérülései enyhébbek.

Köd és eső várható. Bucarestből jelentik: A Meteorológiai Intézet holnapi időprognozisa: A légnymás enyhén csökken, az ég váltakozóan inkább derült, enyhe keleti szél, a hőmérséklet emelkedő irányzatot mutat, Ardeal egyes helyein köd és szitáló eső.

Gyógyszappan bevásárlásánál vigyázzon, mert csak „HEINRICH”

gyártja a jól bevált receptek szerint a gyógyszappanok egész sorozatát.

Bőrének bármilyen megbetegedésére orvosa is kizárólag „HEINRICH”-féle gyógyszappanokat ajánl Önnek, u. m.:

BORAX zsiros arcból ellen,
KÖVEGGERMEK-BÉBÉ csecsemők fűrésztésére,
NEUTRAL száraz arcőrüeknek,
PETROL hajhullás és korpázás ellen,
KATRANY, KÉN mittesszerek, pattanások ellen.

Követelje az eredeti csomagoláshoz „Heinrich” szappanokat u. m. Borax, Neutral, Kén, Kátrány, Antrazol, Epe, Petrol, Sublimat, Salicil, Ichtiol, Carbol etc. Óvakodjunk az utánzatoktól, mert csak papírba burkolt szappant kap és nem gyógyszerpappant.

Május 21-én, Hősök napján szigorú munkaszünet. A rendőri sajtóiroda közlése szerint május 21-én Hősök napján szigorú munkaszünet tartandó. E napon a pékek, borbélyok és mészárosok is zárva tartanak. Mozi és színházi előadás tilos, a házakat fel kell lobogózni. Délelőtt 11 óra után, amikor a görögkeleti katedrális harangjai megszólalnak, két percig minden munka és forgalom szünetel. Ezután katonai és polgári felvonulás a Hősök temetőjébe. Este 20 óra 45 perckor zenés díszmenet vonul végig a főbb utcákon. Ekkor az ablakok és kirakatok ki-világítandók.

Nem maradhatnak az országban az 1935 június 1 óta jött idegenek. Bucarestből jelentik: A belügyminisztérium ma közleményt adott ki, amelyben tudatja, hogy semmi esetre sem maradhatnak az országban azok az idegenek, akik 1935 június 1 után jöttek az országba. Ny értelmi utasítás ment az idegenellenőrző hivataloknak.

Agyonlőtte magát egy hadihajón egy román tengerészfőhadnagy. Bucarestből jelentik: Ma délelőtt a Regele Ferdinand hadihajó egyik mellékhelyiségében Grigore Simionica tengerészfőhadnagy golyórt röpített a szájába. Azonnal meghalt. Tettének oka állítólag családi bajokban keresendő.

Gyomor- és bélzavaroknál, hasüregbeli vérpangásnál, étvágytalanságnál, szorulásnál, felfúvódásnál, gyomorégésnél, felbőgésnél, szédülésnél, homlokfájásnál, hányingernél természetes „Ferenc József” keserűvíz alaposan kitisztítja az emésztőutakat. Az orvosok ajánlják.

Románia új autótérképe. 34 kitűnően színezett térkép és az ország 16 nagy városának külön térképe tartós vászontokba gyűjtve. A teljes gyűjtemény 250 lej Lepadegnál, Cluj. Kérjen ingyen térkép-jegyzéket.

Ischiászt

hatásosan kezel V. A. LÓDI PÓSTYÉNI ISZAPPAL az

Autorizált PÓSTYÉNI ISZAPGYÖGYINTÉZET
Cluj, Parkszanatórium
Telefon 346.

Dul a családi háború Tita Cristescu sirjánál. Bucarestből jelentik: A Bellu temetőben tegnap Gh. Cristescu, Tita Cristescu apja leánya földi maradványait másik sírba akarta áttétni. Cristescu fivére azonban közbelepett és szándékának keresztülvételében a rendőrség segítségét megakadályozta. A családban tovább dúl a harc a meggyilkolt Tita Cristescu sírhelye körül.

Villámcsapás ölte meg a trapézban az artistanót. Washingtonból jelentik: Egy szabadteri cirkuszelőadón, nialatt több légiakrobata trapézmutatványokat mutatott be, hirtelen villámcsapásokkal kísért vihar tört ki. Egy kis 13 éves artistalány lezuhant és meghalt. Pánik tört ki a közönség körében, 60 ember súlyos sérüléseket szenvedett a tumulusban.

Fel akarták robbantani a konstantinápolyi örmény székesegyházat. Konstantinápolyból jelentik: Az örmény székesegyház pincéjében bombákat találtak. Az ismeretlen tettesek valószínűleg vallási fanatizmusból rejtették oda, mert a templomot az örmény patriárka által kiközösített elszakadt hívők látogatták.

Hernyőraj pusztít Hollandiában. Amsterdamból jelentik: Hollandia egy részét hernyók milliói lepték el, amelyek teljesen elpusztították a vetéseket, behatolnak a lakásokba és megmérgezik a kutakat. Eddig minden intézkedés kiirtásukra hiábavalónak bizonyult.

Titulescu a jövő hét elején érkezik haza. Bucarestből jelentik: A Curentul értesülése szerint Titulescu e hét végén vagy legkésőbb a jövő hét elején érkezik haza külföldről.

Banu volt kultuszminiszter visszalépett a liberális pártba. Bucarestből jelentik: Banu, a georgista párt volt alvezére, belépett a liberális pártba. A volt miniszter tegnap megjelent Tatarescunál, akivel megbeszélte belépésének, illetve felvételének részleteit.

Lapedatu hazakeresztet és átvette tárcáját. Bucarestből jelentik: Lapedatu kultuszminiszter ma reggel Bucarestbe érkezett és még ma átveszi hivatala vezetését.

Goga állapota javulóban van. Bucarestből jelentik: Goga állapota jelentősen javult, orvosi azonban feltétlen nyugalomra intik teljes felgyógyulásáig.

Zavartalanul folytatja útját a Hindenburg. Berlinből jelentik: A Hindenburg óriásléghajó Friedrichshafenből amerikai útra indult. Ma a következő táviratot küldték a léghajó fedélzetéről: Utunkat 90 kilométeres óránkénti sebességgel folytatjuk. Hétfőn délután 3 óra hosszat erős viharzónán át haladtunk. Valószínűleg kedden este érkezünk Newyorkba.

Életmentőket ünnepeltek Hollandiában. Amszterdamból jelentik: Hollandiában tegnap két híres életmentőt ünnepeltek, a tenger két hőst, akik életüket folyamán 800 embert mentettek ki a tenger vízből. Egyik 90, a másik 80 éves.

Ötvenezer vasuti alkalmazott szüntette be a munkát Mexikóban. Mexikóból jelentik: Ma éjjel kezdetét vette a vasuti sztrájk, amit a mozdonyok fűtőjelei adtak tudtul. 50.000 tisztviselő és munkás vesz részt a mozgalomban. A vasutak összes állomásai és műhelyei zárva vannak. A kormány kihirdette, hogy törvénytelennek tekinti a sztrájkot és 24 órát ad annak befejezésére. Ellenkező esetben elbocsátja az összes sztrájkolókat.

Pusztulás fenyegeti a bulgár dohánytermést a munkások sztrájkja miatt. Szófiából jelentik: A dohányipari munkások sztrájkja általános jellegűt nyer. 14.000 munkás követeli bérének felemelését és a munkások számának 10-ről 8 órára csökkentését. Ha a sztrájk még egy hétig tart, a 6 milliárd lévára becsült dohánytermés tönkremegy.

Fegyveres gazdasági kordon egy amerikai állam határában. Newyorkból jelentik: M. Johnson, Colorado állam kormányzója, kihirdette a hadiállapotot Colorado 584 kilométer hosszú déli határára, hogy megakadályozza a kizsármított állampolgárok ezreinek beözönlését a szomszédos államokból. A kormányzó kijelentette, hogy a fegyveres „gazdasági kordon” a viszonyok javulásáig a határon fog maradni. A szomszédos Új-Mexikó államot súlyosan aggasztja ez az eljárás, mert attól tartanak, hogy a munkanélküliek árad Uj-Mexikóba fog visszaáramlani.

Uj kétemeletes csodarepülőgép készül Hollandiában. Amszterdamból jelentik: Elkészült az amszterdami Fokker repülőgépgyár F 56 jelzésű legújabb kétemeletes repülőgépe, egyelőre modelben. Az új gép 1100 lóerős lesz, 4 motor hajtja. Nappal 56 utast vihet: a második emelet 4 fülkájában 32-t, az első emelet két fülkájában 24-et. Éjjel 28 utast alhat kényelmes ágyban. A székek minden irányban fordíthatók. Éjjel két szomszédos szék egy emeltyű lenyomásával ágyvá alakul át. A szárnyak a két emelet között vannak. 4000 liter benzín számára van hely a szárnyakban és 90 liter olaj számára minden motor mögött. A repülőgép majdnem 26 méter hosszú, 38,5 méter széles, 6,5 méter magas. Súlyja 152 mázsa lesz. Sebessége 2800 méter magasan 355 kilométer, 4700 méter magasan 315 kilométer. 2000 méter magasan 290 kilométer. Az első F 56 utasszállító gépet a holland repülőerősség rendelte meg Fokkernél.

TURISZTIKA

A Haggibor futballszakosztályának ifjusági és törpecsapata csütörtökön a Str. Donathon levő sajt pályájára egész napos kirándulást rendez. Vendégeket szívesen lát a vezetőség. Indulás reggel 1/48-kor a városi sporttelepről.

Herz országos nagyrabbi felavatta a legnagyobb gőzös zsinagógáját. Southamptonból jelentik: A brit birodalom főrabbiája, dr. J. H. Herz május 13-án ünnepélyes keretek között felavatta a világ legnagyobb gőzösének, a „Queen Marynak” zsidó templomát. A templom tóratekerseit egyik londoni zsidó hitközség ajándékozta. Herz nagyrabbi beszédében kiemelte, hogy számos gőzösnek van zsidó temploma, de a „Queen Mary” az első, amelynek tervezői már a hajó építésekor gondoltak a templomra és annak a hajó legszébb helyei egyikét adták. A templomban az avatás alkalmából részeket olvastak fel a Tórából, amelyet a hajó parancsnoka is végig hallgatott.

Hősök napja az ortodox nagytemplomban. Csütörtökön, e hó 21-én reggel 8 órakor a hősök emlékére ünnepi istentisztelet lesz az ort. izr. hitközség párizsuccai nagytemplomában és felkértek a hitközség tagjai, hogy azon pontosan jelenjenek meg.

Szülők figyelmébe, akiknek vak gyermekük van. A cluji vakok intézete (Calea Reg. Carol II No 25) nevelésre és tanításra felvesz értelmes és egészséges vak fiúgyermekeket 7—12 éves korig. A felbeplyezett kérvényeket, szülési, orvosi és szegénységi bizonyítvány csatolásával augusztus 1-ig lehet beadni a cluji vakok intézetének titkárságához.

Eljegyzés. Friedmann Mirjam és Frenkel Ernő Satumare jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Az „Egészség” új száma. Dr. Normand „Egészség” című folyóiratának májusi száma aktuális és értékes közleményeket ölel fel, amiket mindenkinek el kell olvasnia, ha drága az egészsége. A folyóiratnak e száma főleg preventív természetű egészségügyi közléseket tartalmaz. A szerkesztő első cikke „A táplálkozás az egyén és a népek életében” kifejté, hogy „a legkedvezőbb öröklött adottság ellenére testi és szellemi tekintetben, sőt a lelki élet terén is nem fejlődhet egészséges irányban az ember, ha kora gyermekéveitől kezdve ésszerűtlen táplálkozás által elsatnyul, ha a vele született tehetség, testi gyöngegség, vagy betegség folytán nem érvényesülhet a maga egészségében.” Ebből a közleményből tudjuk meg, hogy a világ összes népének két ötöde állati és növényi tápanyagokból él, három ötöde azonban, főleg az ázsiai népek, majdnem kizárólag vegetárius életmódot folytatnak. A trombózisról dr. Mátyás Mátyás ir nagyon figyelemreméltó és érdekes cikket. A kisebb gyermekek veszedelméről, a számarhurtról is érdekes cikket olvassunk. A következő cikk a lombi gyermeknyaraló tanulásról ismertette Florian Traian tanár tollából. A szerkesztő egy másik cikke, az öreg ember életmódját jelöli meg. Szerinte nagy hiba, ha öreg emberek megszokott életmódjukkal minden átmenet nélkül szaktanak. Nem szabad őket eltüntetni a megszokott pohár bortól és a husálvezetől is csak lassu átmenettel kell őket leszoktatni. Tetesztos utítás a folyóiratban a gyermekeknek feladott egészségügyi találos kérdések. Az „Egészség” előfizetési ára egész évre 110 lej, egyes szám ára 10 lej. Szerkesztőség és kiadóhivatal Cluj, Calea Reg. Ferd. 56. Telefon 9.72.

Rohamcsapat előre (1917)

Filmbemutató a Royal-mozgóban.

A világháború utolsó fejezete, az 1917-es döntő ütközetek peregnék le szemünk előtt. Kulisszabeállításától mentesen, a háború hamis romantikája nélkül, a maga megrázó valóságában látjuk a front, a lövészárk minden nyomorúságát és szenvedését. Megdöbbentően kiserjük a féltelmetesen gigantikus tankok mindent elsöprő utját, halljuk a gépfegyverek idegtépően egyforma, monoton kattogását és lélegzetvisszafojtva lessük a gázmadások rettenetes hatását. A pergőtűzek, ágyulövések, éjszakai menetek, riadók és támadások, de minden egyes jelenet megdöbbentően ismert meg bennünket a világ legnagyobb háborújának egy-egy epizódjával.

Egy darab világtörténelem ez a film, a világtörténelem bennünket legközelebből érintő és ezért legtragikusabb fejezete.

UJ KELET Legújabb hírek

Határozott olasz-ellenes fellépést követel kormányától az angol közvélemény

Az olasz dum-dum vádakkal kapcsolatos hamisítások miatt részben kicserélik a londoni olasz nagykövetség személyzetét. Mussolini mozgósította a fasiszta miliciát

Tömegkivégzésekkel biztosítja uralmát Abessziniában Mussolini

A külpolitikai élet homlokterében az angol kormány az erőfeszítéseit a diplomáciai életben, mind belső vonatkozásban az egyensúlyt igyekezik fenntartani. A háttérben folyó tárgyalások a Baldwin-kormány megingott helyzetének helyreállítására vonatkoznak. Alapos angol államérdekek kényszerítik az angol közeletet arra, hogy a jelenlegi, az összes külpolitikai kérdésekben aulmaradt és már megbukottnak tekintett kormányt uralkon tartsa. Az angol birodalom egyensúlyi játékának e pillanatában arra a passzív magatartásra van szüksége, mely minden határozott ellentmondást kerül és az alkalmas pillanatot várja, hogy saját hatalmi helyzetének megvédése érdekében a kialakulóban lévő eseményekbe avatkozzék. Így Anglia tétlenül nézi, hogy Olaszország egyre erőteljesebben építse ki hadászati bázisát Abessziniában és teremtsen meg az olasz kivándorlás előfeltételeit. Olaszország ugylátszik abessziniai hódításának szerződéses megszilárdítása előtt már tények elé akarja állítani a világot azzal, hogy a tárgyalások idejére, mint a hatalom nyugodt birtokosa lépjen fel. Az angol kormány pillanatnyilag — úgy látszik — nincs ellenetése. Van azonban az angol közvéleménynek, mely már tömegkivégzések rendezésében gyakorol egyre erőteljesebb nyomást a birodalmi kormányra. A külpolitika más vonatkozásai egyelőre helyi jelentőségűvé csökkentek. Franciaországban Leon Blum kormányának megalakítása van folyamatban. Ausztriában a Starhemberg hívők kedélyeit csillapította le Mussolini intése. Ezeket az eseményeket lapunk más helyén ismertetjük.

A londoni olasz követség személyzetének kicserélésére kényszerül Mussolini

London, május 19. (Rador.) Eden külügyminiszter tegnap este választott az alsóházban azokra az olasz vádakra, amelyeket olasz részről intéztek Anglia ellen, hogy tudniillik az angol kormány dum-dum lövedékeket szállított az abessziniaknak. Eden erőrezen visszautasította a gyanúsításokat és azokat az olasz követség személyzete által elküldött aktahamisításoknak tulajdonította. Az angol sajtó a magyarázatot megelégedéssel fogadta. Egyes parlamenti körökben tartja magát az a követelés, hogy az ügy vizsgálatát folytassák. A kormányt arra fogják kérni, hogy a londoni olasz követnek az ügyben játszó szerepét tisztázza és állapítsa meg, ki az a titokzatos Lopez (igaz nevén Melzer) ezredes, aki az olasz kormányt eljutatott iratokat meghamisította. Több képviselő felszólalásra készül az olasz katonai ügyvivő szerepét illetően is. Egyes körök azt javasolják a kormányt, hogy bizonyos változtatásokat kérjen a londoni olasz nagykövetség személyzetében.

A Daily Express úgy értesül, Mussolini-nak szándékában is áll, hogy a személyzet egy részét, Eden tegnapi nyilatkozatai alapján visszarendelje.

Az alsóházban egyébként a külügyminisztert tovább is elársztják a kellemetlen kérdésekkel. Egy munkaspárti képviselő azt kérdezte, vajon az angol kormány nem tartja-e szükségesnek távozásra felszólítani az olasz nagykövetet, ha Addisz-Ababában az ottani angol követet távozásra kényszerítik.

Eden a kérdésre „nemmel” válaszolt. A lapokban hírek jelentek meg arról, hogy a négy rövidesen elhagyja Jeruzsálemet és Londonba utazik. Megbizottai a Westend negyedben béreinek lakást számára.

A munkaspárt női tagjainak nemzeti értekezlete Svaneaban tartotta meg gyűlését. Az értekezlet határozati javaslatában a nemzetközi szerződéssel szemben elkövetett német visszaéléseket és az olasz imperializmust bírálta meg. „A szabad akaratból létrejött szerződéseknek — mondja a határozati javaslat — a nemzeti szocialista Németország által történt megszegése felháborította a világ közvéleményét. Ez a kihívó magatartás a jelen európai helyzet leggyanúsabb és aggodalmat keltő kisérvő jelensége. A belső katasztrófa hatása alatt Mussolini megragadta az első alkalmat, hogy imperialista katonai kalandot vigyen véghez, amivel a béke és az igazságosság ellen büntetett követett el.”

Tömegkivégzések Abessziniában
Dzsibuti, május 19. (Rador.) Az olasz „ci-

vilizáció” abessziniai térfelhódítására jellemző az a hír, amelyet az Abessziniát elhagyó külföldiek közöltek a sajtó munkatársaival. Eszerint az olasz csapatok parancsnoksága többszáz abesszini halálra ítélte, mert fosztogattak, illetőleg mert nem szolgáltatták be fegyvereiket. Az elítéltek kivégzését négyvenötven csoportokban gépfegyverrel eszközölték.

Rómából a tömegkivégzések híreit meg erősítik. A kivégzettek száma a hivatalos közlések szerint azonban kevesebb, mint

Ideiglenes tengeri kikötőt kapott Tel-Aviv

Jaffa helyett már Tel-Avivban kötnek ki a hajók. A kormány megszavazta az új certifikátokat. A palesztinai zsidók és arabok egyaránt tiltakoznak az angol vizsgálóbizottság kiküldése ellen

Jeruzsálem, május 19. Ma közölte a palesztinai kormány a Jewish Agency számára kiadott certifikátok számát. A kvótát jelentékenyen növelték a mult félével szemben. Az eseményt jelentő Rador távirati iroda a certifikátok pontos számát nem közli. A tegnapi számunkban közölt jelentés szerint négyezer lenne a certifikátok száma.

Thomas gyarmatügyi miniszternek azon alkóházi kijelentése, hogy vizsgálóbizottságot küldenek ki a helyszínre, úgy zsidó, mint arab részről kinos feltűnést keltett. A zsidók tiltakoznak a vizsgálat ellen, mert kétségtelen joguk van a nemzetközi szerződések, valamint a Balfour-deklaráció és a Népszövetség döntései értelmében, hogy Palesztinában felépítsék a zsidó nemzeti otthonot olyan körülmények között, amelyeken egy esetleges vizsgálat sem változtathat. Az arabok azt hiszik, hogy a javaslat szerzője *Shnell* lord, akit az arabok zsidó-barátnak ismernek.

Tel-Aviv, május 19. (Rador.) A Havas távirati ügynökség jelenti: Tel-Aviv ideiglenesen tengeri kikötőt kapott. A jaffai sztrájk annyira károsan befolyásolta a kikötő-szolgálatot, hogy az ide irányított hajóknak Haifába kell menniök, ahol a sztrájkoló arabok helyett zsidó kikötőmunkások töltötték be. A hátrányok elkerülésére

egy jugoszláv hajó ma már engedélyt

ahogyan azt a külföldi sajtó közli. Megcáfolják azt a hírt is, hogy Addisz-Ababában járványtól tartanak, mert a kivégzett banditák tetemeit felületlenül hantolták el. Azokkal a hírekkel kapcsolatban, hogy az olasz őrszolgálatok állandóan fegyveres abesszini bandák zavarják, a hivatalos jelentés megállapítja, hogy a gépesített olasz osztagok minden ellenállás nélkül nyomulnak előre az országnak még el nem foglalt területein.

Tüntetés a newyorki néger-negyedben

Newyork, május 19. (Rador.) A harlemi négernegyedben Abessziniá megvédése ellen tüntetett a tömeg. A négernek, akik közül számos az abesszini és a rendőrség között összeütközés keletkezett. Egy néger meghalt, többen megsebesültek. Sérüléseket szenvedett három rendőr is.

Nemzeti munka kötelezettség?
Róma, május 19. (Rador.) A Stefani ügynökség jelentése szerint a fasiszta párt igazgatósága felszólította a 21 éves kortól 55 évesig terjedő összes korosztályok fasisztáit, hogy jelentkezzenek a fasiszta önkéntes miliciába. A kiáltványból kiderül, hogy a katonai cél mellett nagy nemzeti munkakötelezettséget készült a Duce bevezetni. Egyben gyűjtést indít a felhívás egy monumentális épület emelésére, mely a fasiszta császárság alakításának emlékére épülne és oltárt is emelnének benne a háboruban elesettek emlékére.

Róma, május 19. (Rador.) A Stefani ügynökség közli: A Duce rendeletet adott ki a következő országutakat azonnali építésére: Omager — Gondar — Debra — Tabar — Dessie (600 kilométer), Debra — Marcos — Addisz-Ababa (500 km.), Addisz-Ababa — Allata — Neghelli — Dolo (1100 km.). Utóbbi utat fogja összekötni a fővárost a nagy tavak vidékével.

kapott arra, hogy Tel-Avivban horgonyozzon le és az árut komp segítségével rakta le. Ma már be is fejezték az ideiglenes moló építését.

Az arab sztrájkolók megkísérelték a komp elsüllyesztését, ami azonban nem sikerült, mert a támadók a rendőrség szétszórta.

A kormány az az intézkedése, hogy Tel-Aviv kikötőt kapott, általános megnyugvást és megelégedést váltott ki Palesztina zsidó lakosságában. A tel-avivi kikötő régi követelése a jisuvnak és különösen a zavargások után követelte energikusan a tel-avivi városi tanács és a Vaad Leumi is, hogy Tel-Avivot Jaffától gazdaságilag ilyenformán is függetlenítse. A tel-avivi kikötő kétségtelenül vezetés csapást jelent Jaffára és a sztrájkmozgalomra és nagyjelentőségű eredménye a tel-avivi zsidóság ez irányú akciójának. E precedens után ugyanis nem lehet kétséges, hogy a kormány rövidesen megkezdi a tel-avivi új kikötő felépítését.

Jeruzsálem, május 19. Tegnap általában rend és nyugalom volt az egész országban, jóllehet a feszültség még mindig nem engedett. A kormány energikus fellépése azonban ugylátszik hatott az arabokra és az elmúlt 24 óra alatt nem kíséreltek meg újabb támadásokat és kilengéseket. A palesztinai kormány további energikus lépéseket tett az arab agitációs mozgalom ellen, újabb zavargások megakadályozása érdekében. Tegnap angol csapatok követték a gyalogos osztagokat, mintegy figyelmeztetésül az agitátorok által felirgatott lakosság számára.

Tegnap temették el az abesszini konzul-

tus közelében agyonlőtt osztrák állampolgárt. Miután az illető keresztény volt és nem zsidó, mintegy ezer főnyi arab tömeg tüntető módon megjelent a jeruzsálemi katolikus templomban, hogy demonstráljon a végzettségén. Itt azonban arról értesítették őket, hogy a halottat egyenesen a temetőbe szállították, amit méltatlankodva vettek tudomásul. Az arabok erre a temetőbe mentek és a sírások kezéből erőszakkal kiragadták a koporsót, úgy, hogy a rendőrségnek kellett közbelépnie és csak nagynehézen tudták eltávolítani az arabokat a sírtól és eltemetni az adatait.

Hivatalos jelentés szerint a zavargások kitérőse óta az arab támadók által megölt zsidók száma 25, beleértve a legutóbbi jeruzsálemi támadások áldozatait is. A jeruzsálemi bíróság ma két arabot, akik sztrájkra igazgató röpiratokat osztogattak, fejenként 25—25 font bírságra ítélte.

Jeruzsálem, május 19. (Rador.) A Reuter ügynökség jelenti, hogy kedden reggel megtaláltak egy meggyilkolt zsidó holttestét. Az angol hatóságok rendkívüli intézkedéseket tettek az állomások és vasutak védelmére. Az autók, autobuszok és egyéb közlekedési eszközök a jeruzsálem—haifai vonalon katonáktól megrakott teherautóktól követte közlekednek. Jeruzsálem és Jaffa között gépfegyverrel felszerelt teherautók közlekednek állandóan.

Eltemették Csaldariszt

Athén, május 19. (Rador.) Tsaldaris volt miniszterelnököt, az egész görög nemzet nagy részvéte mellett helyezték ma örök nyugalomra. Athén teljes gyászban van. Délután 11.30-kor érkezett György király a székesegyházba, utközben a tömeg hódolatleljes szökkellet üdvözölte. A király megindultan fejezte ki részvétét az elhunyt öszvegének majd visszatért a királyi palotába. A temetőben Metaxas miniszterelnök mondott búcsusztatót, kiemelve az elhunyt érdemeit és rámutatott arra, hogy a tavalyi polgárháborúban mennyire megállotta a helyét, de a testvérháború összetörte Tsaldaris lelkét és a kiváltott győzelem ellen mely szomorúság és elkeseredés vett azóta erőt szívében.

Belpolitikai fordulatot várnak Lupu tegnapi kihallgatásától

Bucuresti, május 19. A fővárosi politikai körökben óriási szenzációt keltett, Lupu dr.-nak királyi kihallgatása, amely tegnap délután történt. Lupu a királyi palotából egyenesen Mihalachehoz ment, akivel hosszabb megbeszélést folytatott. Este Lupu a nemzeti parasztpárt más vezetőivel tárgyalt, majd meglátogatta Maniu Gyulát is.

A Dimineata szerint Lupu az uralkodónak beszámolt a belpolitikai helyzetről és a nemzeti parasztpárt körében az a benyomás, hogy a kihallgatás lefolyásával a párt meg lehet elégedve.

Az a hír azonban, hogy Maniu nem vett részt a nemzeti parasztpárt mai elnöki tanácsai ülésén, hanem Bucurestiből Badacinebe utazott és hogy tovább is kitart amellett, hogy a csütörtöki beiusi és vasárnapi tüntesora gyűléseken nem vesz részt, arra mutat, hogy Lupu kihallgatása nem hozta közelebb Maniu és Mihalache álláspontját a taktikai kérdésben.

Az elnöki tanács ülésén egyébként Mihalache expozé tartott az általános politikai helyzetről és a párt által a jövőben követendő akcióiról. Dr. Lupu tájékoztatta a tanácsot királyi audienciája lefolytatásáról. A nemzeti parasztpárt elhatározta, hogy a május 31-iki bucaresti nagygyűlést föltétlenül megtartja. Politikai körökben Inculcut újabb királyi kihallgatásáról beszélnek, aminek dr. Lupu audienciája után megkülönböztetett politikai jelentősége lenne.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt.
nyomása Cluj, Strada Baron L. Fog
Telefonszám: 876.

GENZUMAT

Vaida Sándor

A bucaresti Credin Vaida Sándor C szőlította Franciaors a nemzeti és kereszt akarja őrizni további Egyelőre nem tudja fog adni Franciaors tudjuk, hogy Vaida tást kértett Párizsba a francia lelkiismer Herriot, Daladier, Aurioi és a többi tév ket, hogy Franciaors zsoldjába állottak és bűnökét, elhatározták Bucurestiből fognak meg legyenek védve a gésékül.

Csak Bucurestibe szava pusztába kiált ez az oroszlan, meg parlamentet, na mé dőnek össze a hang keresztaipja, egy örv cőtanságának, mint mára nem maradt má és más öröm, mint a csekezték. Amikor hogy az emberek elfo mára boldogságot tartja, hogy jó utra Eért van olyan nag ország iránt. Boldogn országát a saját mód igit történi, nagyon Vaida keresztény és gót akar és a franciá ofának és katolikusnak hámulnak, hogy mit bölcesség.

Civilizáció Kele

A művelt Olaszors Abessziniába. Nehogy a Duce egyedül a hód kor hadseregeivel bev szári székhelyére.

A Duce, mint mi célok he-ittették. Fe fekete országnak fekete fekete rabszolgáit.

Mondanunk sem ké örömmel üdvözölték rabszolgák. Boldog, szabadság szívták be a művelt amelyek egyszersmind ták őket a rabszolgák És most, Addisz Aba rik az olasz hadséröt. Nincs nagyobb bold légió védelme alatt fe ötven-hatvanas c ehes gépfegyverek m lott testük felett görö genek.

Igy a „felszabaditan és a rabszolgatartó A rasszok, a törzsök, nak gépfegyverek ell. A rasszok behódoln A rasszok térdrebor sískajai előtt, miak nékül mézszárolják le Okuk van rá Mer godtan hazyni fogják nyi rabszolgát, amonn A rasszok együtt fo olaszokkal.

A fekete rabszolgat fehér rabszolgatartóvá És magára marad a Fokete testében por a „fehér” Duce lelke. És ezzel véget is ér sziniába bevonult a c

Beck lengyel k Belgr

Belgrád, május 20. lentik, hogy Beck ler rövidesen Belgrádba é térium több tagj és tében. A lengyel vend tenek Jugoszláviában.